

Declaració ideològica

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Declaració ideològica

Índex

Introducció	7
Esquerra	8
1. Justícia social. Les classes populars i l'economia productiva.....	8
2. La nova revolució industrial i tecnològica	9
3. Desenvolupament sostenible	10
4. Organització democràtica del treball.....	11
5. Estat del benestar.....	11
República	13
6. Drets de la persona.....	13
7. Democràcia i llibertats.....	14
8. Estat i administració pública	15
9. Partits polítics i organitzacions ciutadanes.....	16
10. Ciutadania.....	17
11. Ètica i política.....	17
Catalunya	18
12. Drets nacionals.....	18
13. La Nació Catalana.....	19
14. Via democràtica a la independència	20
15. Catalunya, Europa i el món. Solidaritat internacional.....	20
16. Pau	21

Declaració ideològica

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Introducció

Esquerra Republicana de Catalunya, organització política socialment d'esquerra i nacionalment catalana, actualitza avui, el 1993, els seus postulats polítics, d'acord amb els Principis Bàsics definits el 1931 i amb la Declaració del 1979, assumits plenament. Som conscients, però, que cal adaptar-los al decurs històric de la Nació Catalana, d'Europa i del món.

Esquerra ha estat al llarg de més de seixanta anys l'esquerra nacional catalana, perquè ha estat sempre una organització sobirana, no dependent de cap força aliena a la nostra nació i perquè mai no ha tingut com a doctrina política cap formulació postulada a partir de realitats socials, culturals i econòmiques diferents a les de la Nació Catalana.

Esquerra apareix com la unió de diferents tradicions polítiques: l'independentisme representat per l'Estat Català de Francesc Macià; el Partit Republicà Català de Lluís Companys; el republicanisme federal de moltes comarques catalanes; el grup socialitzant de l'Opinió i l'obrerisme d'influències llibertàries. Esquerra pot reclamar haver estat des de la seva fundació capdavantera de les esquerres europees quan bona part d'aquestes es deixaven arrossegar per models totalitaris i doctrines dogmàtiques que la pràctica ha demostrat inviables com a projectes autènticament d'esquerra. D'altra banda, la fallida d'aquests models està posant més en evidència les importants deficiències i les injustícies econòmiques i socials del sistema defensat pel liberalisme.

Esquerra ha servit sempre els interessos del poble, tal com ho demostrà al capdavant de la Generalitat de Catalunya del 1931 al 1939 conjuntament amb la Unió Socialista de Catalunya i altres partits, excepte el període en què foren suspeses les institucions autonòmiques, impulsant el desenvolupament, la modernització, el benestar social i el progrés en una obra de govern avançada socialment al seu temps.

Esquerra, l'organització hegemònica de l'esquerra nacional al Principat des de la seva fundació el 1931, va veure com a la fi de la guerra del 1936–1939 una quarta part dels seus 70.000 militants havia mort o era empresonada i la meitat havia d'exiliar-se. Aquesta desfeta humana comportà també l'anorreament de la vitalitat del partit, primer dispers a l'exili i posteriorment clandestí a l'interior. Tot això produí un trencament en la continuïtat històrica de l'esquerra nacional al Principat, que, d'articular-se majoritàriament al voltant d'Esquerra en els anys trenta, passa a organitzar-se també sota altres formes en el temps de la resistència antifranquista des dels quaranta fins la primera meitat dels setanta (Front Nacional de Catalunya, Partit Socialista de Catalunya-Reagrupament, Partit Socialista d'Alliberament Nacional...) i durant la transició de la segona meitat dels anys setanta i els vuitanta (Nacionalistes d'Esquerra, Crida a la Solidaritat, Moviment de Defensa de la Terra, Catalunya Lliure...).

Esquerra refà aquesta situació el 1977, es relança en el 16è Congrés Nacional i assumeix la totalitat de la nació com a àmbit d'actuació directa i la seva independència com a objectiu polític, reprenent així el curs de la que hauria estat la seva evolució lògica si no hagués estat tallada per la força amb la derrota militar del 1939 i incorporant-hi els corrents d'esquerra ecologista i socialista contemporanis.

Però, al llarg de les darreres dècades, l'espai social de l'esquerra nacional ha estat més ampli. Molta gent ha donat el seu vot útil i el seu suport a altres forces polítiques que han estat majoritàries des de la transició. Esquerra ha de reagrupar aquest espai social a mesura que es demostrï que el règim postfranquista, l'estat monàrquic de les autonomies defensat per aquests partits, és contrari a les seves aspiracions.

A l'Estat francès, la permanència de l'estructura jacobina fa que Esquerra esdevingui, a la Catalunya del Nord, l'element reagrupador de tot un conjunt social en creixement que s'oposa a aquesta situació i vindica la connexió a tots nivells amb el sud de la nació.

Esquerra

Alguns fets fonamentals marquen l'evolució del pensament d'esquerres de les darreres dècades: l'enfonsament definitiu del model soviètic, la crisi de l'estat del benestar i l'auge de les polítiques liberals com a intent de resolució de l'esmentada crisi.

L'estat del benestar, conquesta històrica de les esquerres, entrà en crisi a les democràcies occidentals amb la transformació de les diverses causes que el van fer possible. Aquesta situació ha creat una munió de nous problemes: aparició de bosses creixents de marginació, atur estructural, dèficit públic, crisi dels sistemes dels serveis públics, enfortiment de l'economia especulativa, des-mantellament del teixit industrial clàssic...

Va ser precisament l'abast d'aquesta crisi allò que donà un important impuls a les polítiques que defensaven novament el model econòmic liberal per tal de superar les dificultats per les quals gairebé tots els països desenvolupats passaren des de la meitat dels anys setanta. La recepta va consistir bàsicament en el desmantellament de l'estat del benestar i la preconització de l'economia capitalista. El capitalisme en estat pur, amb l'excusa del creixement econòmic que ha de beneficiar tothom, només comporta el profit d'una minoria dirigent i atempta contra els més elementals drets socials de molts ciutadans i ciutadanes darrere del sofisme de la igualtat formal que els concedeix, fent que, en definitiva, els més pobres siguin els que continuïn pagant les càrregues de la injustícia i de l'explotació.

El lliure mercat, entès com el resultat de l'expressió sense interferències dels interessos econòmics de cadascun dels membres d'una societat i que, per tant, tendeix a una autoregulació permanent i contínua, no ha estat mai una realitat tangible. La defensa d'aquest lliure mercat encobreix molts cops les actuacions econòmiques dels monopolis i dels oligopolis al marge de qualsevol interès públic, i els manté lluny de les reglamentacions i dels controls democràtics necessaris, estatals i internacionals, i lluny d'una autèntica competència.

Les tesis econòmiques aplicades per la dreta política desemboquen en unes concentracions del capital cada cop més oligàrquiques i menys solidàries, mentre que la majoria de la població gaudeix menys del fruit del seu treball i una part cada cop més gran d'aquesta societat va sent marginalitzada.

1. Justícia social. Les classes populars i l'economia productiva

La llibertat sense una igualtat d'oportunitats per a la producció, l'adquisició i el gaudi de béns materials, culturals i de serveis no és real. Cal una política que superi l'actual sistema que genera desigualtat i aguditza les diferències socials. Per a qualsevol opció d'esquerres és una prioritat política la transformació de les estructures injustes de la societat, la marginació i els desequilibris econòmics i socials.

Existeix una economia productiva i una d'especulativa. Els sectors socials que viuen de l'especulació, del tràfic d'influències o d'un sistema de protecció monopolitzat o oligopolitzat, que s'escapa de les lleis del mercat, són els adversaris més grans de l'economia productiva i de les classes populars. Per aquest motiu cal vetllar per l'economia productiva, respectant els fruits individuals i col·lectius del treball, sense que això els alliberi de la seva contribució al sosteniment

de les càrregues públiques mitjançant un sistema tributari just que ha de fer possible el manteniment i la millora de l'estat del benestar. Cal lluitar contra l'economia parasitària i sancionar la riquesa acumulada pels moviments especulatiu. L'economia financera i el mercat de capitals han d'estar al servei de l'economia productiva i és funció de l'estat controlar-ho.

La creixent internacionalització del sistema productiu ha donat cada cop més protagonisme a les multinacionals. La seva llibertat de moviments a escala internacional, justificada per la sacralització del lliure mercat, pot provocar empobriments o enriquiments sobtats de zones senceres, com es comprova en els fenòmens de la deslocalització industrial i en les tensions monetàries. La internacionalització de l'economia requereix una actuació encaminada a evitar la pèrdua de control del teixit econòmic propi. Els poders democràtics han de mantenir sota el seu control, doncs, el procés creixent de transnacionalització mundial, han de regular-ne els moviments de capital i han d'exigir contraprestacions (transferències tecnològiques, indústries subcontractades, mesures ambientals...) que aprofitin positivament la implantació de les multinacionals. Quant al comerç internacional cal defensar l'establiment de taxes de solidaritat social i ecològica que gravin els productes importats de països que no compleixen les mínimes condicions laborals i ambientals. Aquestes taxes s'han de destinar a fomentar el desenvolupament d'un marc social digne per a aquests països mitjançant l'impuls industrial i tecnològic dels que acceptin dur a terme aquestes mesures.

Les classes populars (obrers i obreres; professionals liberals; els qui tenen petites i mitjanes empreses; comerciants; treballadors i treballadores de la pagesia, de la pesca, a la llar, autònoms; estudiants...) són la peça fonamental de l'economia productiva, bàsica en el desenvolupament d'un país. L'esquerra ha de representar els interessos d'aquests sectors. Per això ha de defensar el moviment cooperatiu al camp i a la ciutat i les petites i les mitjanes empreses per la seva alta rendibilitat potencial, capacitat d'innovació, d'adaptació i de creació de llocs de treball; ha de defensar les persones assalariades, el seu dret al treball, a un salari just que els assegurï un nivell de vida digna i fer compatible l'estudi i el treball; cal també un subsidi d'atur que permeti una aportació a la col·lectivitat o el reciclatge professional de les persones en atur. Finalment, cal lluitar per la desaparició de la marginació social fruit de la instal·lació de la societat «dels dos terços», on una part important i cada cop més gran de la població queda al marge de la prosperitat econòmica. L'estat ha de planificar l'activitat econòmica general en cas que hi hagi perill de desequilibris greus.

El desenvolupament va lligat amb la creació de riquesa. La riquesa ha de ser fruit del treball i no de l'especulació. La distribució de la riquesa s'ha d'entendre en el sentit d'igualtat d'oportunitats d'accés al treball, a la cultura i a la informació per accedir-hi. Tothom ha de tenir les mateixes oportunitats per crear riquesa pròpia i col·lectiva. Cal vetllar perquè els elements del patrimoni social comú no s'utilitzin sense considerar els interessos generals de la societat. L'esquerra ha de consensuar el progrés en la societat, ha de fer coincidir el progrés tecnològic i el progrés social posant la tècnica i l'estat al servei de la ciutadania.

En qualsevol nació el manteniment del sector primari té una importància estratègica per no caure en la dependència agroalimentària; l'agricultura especialment com a factor de reequilibri territorial, per evitar la desertització i la preservació del medi. En aquest sentit cal donar suport a l'empresa familiar agrària, al cooperativisme agrari; evitar la concentració de la propietat agrària en mans alienes al camp i facilitar l'accés de parciers i masovers a la propietat de les terres que treballen.

2. La nova revolució industrial i tecnològica

A finals del segle xx s'està vivint una nova revolució industrial i tecnològica en què la creació de riquesa depèn cada cop més de l'intercanvi de dades, d'informació i de coneixement. Els elements tradicionals de producció (terra, treball, matèria primera i capital) estan condicionats pel domini del coneixement. Aquest canvi va relacionat amb la revolució informàtica, telemàtica i robòtica. La nova tecnologia hauria de permetre, a diferència d'abans, fabricar de forma flexible i desmassificada.

Les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies han de ser aplicades a la millora de la xarxa econòmica bàsica de qualsevol nació: les petites i les mitjanes empreses. Han de permetre que la creació de noves entitats econòmiques sigui possible per a sectors més amplis de la societat.

Cal controlar i orientar les innovacions tecnològiques en el sentit d'humanitzar el treball, fomentar la salut, reduir el nombre d'accidents, fer possible un equilibri amb la naturalesa i facilitar l'exercici dels drets fonamentals.

Cal replantejar el concepte i el paper del treball humà dins del procés de canvi dels sistemes de producció, on l'R+D (recerca i desenvolupament), la informàtica, la robòtica i la telemàtica substitueixen els clàssics primers factors d'inversió i despesa de les empreses, modificant-ne fins i tot llur naturalesa i dimensions. Cal tendir cap a la plena ocupació fomentant la creació de llocs de treball de caràcter intel·lectual a partir de les noves necessitats de serveis que la societat, en la seva creixent complexitat i pluralitat, pugui anar plantejant. Així mateix, cal anar reduint la jornada laboral per repartir-la entre més persones, que augmentarien, per tant, el seu temps lliure disponible. L'Estat ha de vetllar perquè la reestructuració laboral no vagi en detriment de les condicions socioeconòmiques dels treballadors i de les treballadores.

L'oci, espai de temps lliure en procés d'expansió pel procés de canvi productiu, ha de facilitar l'increment de la qualitat de vida general de la població, i els poders públics han de promoure l'accés a la cultura, la producció cultural i la participació del teixit social en activitats de servei d'interès col·lectiu.

3. Desenvolupament sostenible

El creixement econòmic i el progrés social han de definir els seus objectius dins del desenvolupament sostenible, ja que aquesta és l'única possibilitat de no comprometre les necessitats i les aspiracions legítimes de les properes generacions.

Des de la Revolució Industrial, el model de creixement seguit per molts països s'ha basat en l'increment accelerat de la productivitat i el consum, sense tenir en compte el temps de renovabilitat dels recursos utilitzats, ni els efectes de degradació ambiental (a més a més dels efectes socials i culturals de l'espècie humana) sobre el planeta. L'abús extractiu dels recursos que no són renovables a escala humana i la contaminació ambiental que s'ha produït aquests darrers anys comprometen la viabilitat del planeta i, per tant, de la majoria d'espècies animals i vegetals que coneixem, inclosa la nostra.

És necessari, doncs, que mitjançant la incorporació de l'educació ambiental a la nostra quotidianitat de manera interdisciplinària, es promogui una escala de valors diferent a l'actual, que respecti escrupulosament els drets dels animals, que minimitzi la visió antropogènica que tenim del planeta i variï la concepció de desenvolupament acceptada fins ara, que vincula la qualitat de vida amb el consum, ja que bona part dels recursos que utilitzem són finits. Cal tendir cap a una societat que promogui una reducció del consum actual de les societats més riques, i que aquest se situï dins de l'ecològicament possible i acceptable per totes les comunitats del planeta. És necessari aconseguir un ús més eficient, racional i renovable dels recursos, sobretot de l'energia, que se substitueixin aquelles activitats i els processos productius del sector primari, secundari i terciari que són contaminants per d'altres de no contaminants; que no es generin tants residus; que es mantingui la biodiversitat existent i que es tinguin en compte les disponibilitats reals del medi.

Perquè això sigui possible les nacions han de prendre mesures tant en el seu territori com en relació amb les altres nacions del món. Per això cal que les administracions es dotin d'instruments adequats (obligatorietat d'estudis d'impacte vinculants...) per assegurar la protecció i la millora de l'entorn natural. Cal evitar la malversació de recursos, promoure la utilització equilibrada de les potencialitats del territori i avançar cap a un reequilibri territorial més ajustat a les disponibilitats reals. Cal impulsar un compromís mutu entre les nacions per no malmetre l'entorn, ja que la utilització de la majoria

de recursos renovables i no renovables forma part d'una complexa xarxa ecològica, tecnològica, demogràfica, econòmica i d'institucions governamentals en què participen un nombre molt elevat de països que interactuen entre ells.

El desenvolupament sostenible implica l'exercici de la solidaritat entre generacions i entre totes les persones d'una mateixa generació. Sense una re-distribució més equitativa dels béns que s'obtenen, que signifiqui una millora del nivell de vida dels països més desafavorits del planeta, no serà possible dur-lo a terme, ja que en un món amb desequilibris socials importants i desconfiances accentuades es produeix una explotació egoista dels mitjans dels quals es disposa.

4. Organització democràtica del treball

El nou sistema productiu necessita una participació de tots els agents laborals, necessita la cogestió. Els treballadors i les treballadores i les seves organitzacions sindicals, més que mai, han de coresponsabilitzar-se de la marxa de les empreses i dels seus beneficis, participant en la presa de decisions i fent-se conscients del conjunt del sistema productiu. Això contribuirà a una millora qualitativa de la relació persona-treball i dels rendiments de l'empresa.

La coresponsabilització també haurà d'afectar els dirigents empresarials, que hauran d'actuar amb responsabilitat davant els treballadors i treballadores i davant l'accionariat. Per altra banda qui inverteix ha d'assegurar la perdurabilitat de les empreses i el compliment de la seva funció social.

El nou sistema productiu, en alliberar hores de treball, corre el risc d'incrementar el nombre de persones en atur. Cal, doncs, un repartiment més just del treball remunerat mitjançant la reducció de jornada laboral sense pèrdua del poder adquisitiu. Cal una redefinició del treball; revalorar el treball de caràcter social i tots els llocs de treball encara que tinguin poc prestigi social, recuperar la dimensió creativa del treball i la dignificació de tots els treballs que permetin l'autorealització.

Cal que les ajudes i els subsidis de l'estat no siguin una caritat a fons perdut, sinó una retribució a l'esforç de reciclatge i al treball socialment necessari. En aquest sentit cal potenciar la reconversió professional i el treball socialment productiu, per acabar amb la concepció passiva de l'atur.

Els sindicats i altres agrupacions de treballadors i treballadores són els instruments bàsics de defensa dels seus interessos i els representants davant l'estat. La base nacional d'aquest sindicalisme és la condició necessària per defensar un marc laboral autònom sense dependències exteriors.

5. Estat del benestar

Hi ha una gran diferència entre les societats occidentals pròpies dels capitalismes liberals del segle XIX i les esdevingudes fruit de l'estat del benestar basades en una economia mixta. Amb l'estat del benestar, Occident ha evolucionat cap a uns nivells de justícia social desconeguts anteriorment. Als països del centre i del nord d'Europa s'han produït avenços importants en el camp educatiu, el sanitari, en la previsió social i en el benestar dels treballadors i treballadores, nivells no assolits encara per la resta d'Occident, i molt menys per la resta del món.

Ara, la majoria d'estats del benestar pateixen una crisi que té orígens diversos. S'ha tendit més a la burocratització dels serveis que a la seva democratització. En algunes ocasions les empreses públiques no han estat gestionades amb els criteris d'eficàcia i competitivitat necessaris. Al sud d'Europa, la funció pública conserva, sovint, una organització obsoleta i ineficaç. La ciutadania incrementa la demanda de serveis a un estat que té problemes de dèficit, que la tendència cap a l'envelliment de la població no farà més que augmentar.

Però, a aquests problemes generals, s'hi afegeix, al sud d'Europa, el fet que el bloc social dominant està emparentat amb l'economia especulativa i no productiva, i alhora controla els principals ressorts del poder polític. L'estructura jacobina i centralitzada d'aquests estats plurinacionals els fa excessivament desmesurats, amb multiplicació de nivells administratius. Les diverses societats nacionals que inclouen tenen, sovint, valors i tradicions polítiques, econòmiques i socials diferents o confrontades; per tant, en el conjunt d'aquests estats no hi ha sinergia, ni garantia de solidaritat, condicions bàsiques perquè funcioni un autèntic estat del benestar. La ciutadania d'aquests estats del sud europeu té la sensació de patir els desavantatges, però no de gaudir dels avantatges d'uns estats que resten lluny de prestar els serveis dels centreeuropeus o dels nord-europeus.

Malgrat la crisi actual, cal mantenir els principis que configuren l'estat del benestar. Només amb un estat propi es pot defensar i millorar els avenços socials aconseguits tan durament.

L'estat del benestar, model i objectiu social de les esquerres en les democràcies occidentals, no ha de ser un mer gestor del capitalisme que suavitzí les seves conseqüències més salvatges, fregant la caritat i no solucionant en cap cas les arrels dels problemes, sinó que, com a sistema, ha de tendir realment a la distribució de la riquesa, pressupòsit bàsic d'una societat justa.

Un sistema social que asseguri el benestar de tothom ha de preocupar-se especialment dels sectors populars i d'aquells que queden al marge del progrés econòmic. L'estat mínim que defensa el liberalisme, el que només administra i no presta serveis, topa frontalment amb els drets i les llibertats socials que la ciutadania ha de veure garantits pels poders públics en democràcia.

El sector públic ha de ser un element compensador i reequilibrador de les desigualtats socials. Ha d'assumir aquells serveis públics essencials (ensenyament, sanitat, protecció social i assistència als grups socials desassistits, obres públiques, transports, cultura, infraestructures de comunicació...) i també els sectors bàsics de l'economia nacional (recursos hídrics, energètics i d'altres d'interès nacional, ordenació i control del sistema financer...), que no es poden deixar a càrrec de la iniciativa privada, que per definició no atindrà les necessitats generals si topen amb l'interès del lucre privat.

L'estat ha de dotar-se de les estructures necessàries per garantir el benestar. Un estat estructurat sota el principi de la subsidiarietat. Un estat que promogui solucions solidàries actives sorgides tant de les institucions públiques com dels agents socials i de la societat civil, entesa com a ciutadania.

L'estat del benestar és una finalitat social i una eina per a la consecució de la justícia socioeconòmica. Per finançar-lo cal una aportació de la societat i de les empreses. La dimensió d'aquest estat ha de ser la justa perquè els requeriments del seu finançament no ofeguin les economies familiars i empresarials, ja que aquest és el factor que porta a plantejar-ne l'anul·lació quan el seu cost i dimensions no són sostenibles.

La privatització salvatge a mans de monopolis o oligopolis no solucionarà la crisi de l'estat del benestar. La millora del sector públic ha de passar tant per la concessió de la gestió de determinats serveis públics a empreses sotmeses a la demanda dels consumidors, com pel suport a empreses d'economia social (cooperatives, societats anònimes laborals...), les quals podrien garantir que no es produís cap involució social. Per altra part, cal transformar la concepció dirigista, «clientelar» i burocràtica de la funció pública al sud europeu en una de basada en l'eficiència econòmica i l'eficàcia social.

L'estat del benestar ha de ser un agent actiu en l'impuls de l'economia productiva, en la protecció de les classes populars i en la distribució social i territorial de la riquesa. La formació cívica i democràtica i l'establiment de canals de participació en els serveis públics han de permetre que els ciutadans i les ciutadanes es facin responsables dels seus deures envers la col·lectivitat, a l'ensems que siguin conscients dels seus drets.

República

6. Drets de la persona

La defensa dels drets de la persona i la denúncia de tot allò que atempti contra ells és un dels elements claus de tota política d'esquerres.

La defensa dels drets de la persona no s'ha d'entendre com la defensa dels drets individuals per damunt del bé comú, sinó que és perfectament compatible amb la consciència de justícia social i de solidaritat entre les persones i els col·lectius. De fet, n'és la primera conseqüència i la millor forma d'expressió.

Esquerra afirma i fa seva la Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada en Assemblea General de les Nacions Unides l'any 1948 i les seves posteriors ampliacions i tots els drets reconeguts per les seves agències especialitzades. També assumeix la Convenció Europea de Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals, aprovada pel Consell d'Europa l'any 1950, i tot el dret que se'n deriva.

Cal garantir l'exercici del dret de desobediència civil per part d'un ciutadà o ciutadana quan la llei que els regeix o la forma com s'apliqui es demostrï manifestament injusta, vexatòria o discriminant i atempti contra els principis continguts en la Declaració Universal dels Drets Humans, les seves posteriors ampliacions i la resta d'organismes abans esmentats.

Tot i el reconeixement teòric dels drets individuals, amplis sectors de la societat els veuen conculcats per raons de sexe, orientació sexual, edat, discapacitat, malaltia, llengua, cultura, ètnia, opinió, religió, nacionalitat o per qualsevol altre motiu.

Cal aplicar la discriminació positiva de manera temporal per fer que hi accedeixin els col·lectius que, tot i que gaudeixen d'igualtat formal davant la llei, no en gaudeixen de fet.

La dona i l'home tenen els mateixos drets. Malgrat que encara no s'hagi assolit la igualtat d'oportunitats entre els dos sexes a la societat actual, han de rebre el mateix tracte social, laboral, cultural i econòmic. L'ensenyament no ha de ser sexista i l'accés a qualsevol tipus de formació ha de ser el mateix per ambdós sexes. La maternitat no ha de ser mai un factor de discriminació laboral.

Tothom té el dret del lliure ús del propi cos. La dona té el dret de l'avortament lliure i gratuït. Per tal d'evitar embarassos no desitjats, tothom ha de tenir el dret a la informació i ha de rebre gratuïtament el suport psicològic i sanitari adient.

Tothom té el dret a viure i expressar lliurement la seva sexualitat i a prendre, en aquest camp, l'orientació que lliurement desitgi. Ningú podrà ser obligat a declarar, contra la seva voluntat, sobre les seves orientacions sexuals. La societat no té cap dret a discriminar ningú per raó de l'orientació presa, ni a la feina, ni en les seves relacions amb l'administració ni en cap altre aspecte de la vida. L'estat protegirà efectivament aquests drets equiparant de forma efectiva les parelles homosexuals a les heterosexuales.

Cal l'equiparament immediat de les parelles de fet, ja siguin formades per persones del mateix sexe o de diferent sexe, amb les matrimonials a tots els efectes, sobretot en l'àmbit del dret civil.

Tothom té el dret a una mort digna, per la qual cosa tant en el cas en què el dolor sigui insuportable com en cas de malaltia irreversible, tota persona té dret a disposar de mecanismes dins de les institucions sanitàries per posar fi a la seva vida de forma ràpida i no dolorosa. Dret a l'eutanàsia.

Les persones discapacitades tenen el dret de la diferència i de la no discriminació pel fet de ser-ho. Tenen dret al treball, a una remuneració justa i a tenir una educació específica per a les seves necessitats. La societat i les administracions han de garantir la seva plena incorporació a la vida pública suprimint les barreres arquitectòniques, culturals i sensorials que existeixen a la societat actual.

La infància ha de tenir una protecció especial per poder-se desenvolupar físicament, culturalment i d'una manera saludable i normal, lliure i amb dignitat. Tant els infants com els seus tutors legals han de gaudir d'atencions i protecció especials i d'alimentació, habitatge i atenció mèdica de qualitat. Tenen el dret de ser sempre els primers de rebre ajut, el dret a la protecció davant la crueltat o l'explotació del treball.

Cal reconèixer l'estatus de les persones joves dins la societat, fer possible el seu dret d'independitzar-se, d'accedir a un habitatge i a rebre una educació gratuïta i de qualitat, una formació adequada i el dret a incorporar-se al món del treball un cop l'hagi acabada, que se'ls equipari l'edat penal a la civil, el dret a viure la seva sexualitat lliurement i a desenvolupar-se en plenitud com a persones.

Tothom té dret a l'ensenyament gratuït preescolar, primari, secundari i superior. L'ensenyament primari i secundari han de ser obligatoris.

Cal el reconeixement explícit i la protecció dels drets fonamentals per a totes aquelles persones que, nades en una nació, viuen i treballen en una altra nació.

Els valors cívics representats pels drets humans han de ser respectats per tothom, per la qual cosa l'educació ha d'estar orientada en el sentit de formar persones respectuoses amb aquests drets, que és la millor garantia de pervivència de la democràcia.

7. Democràcia i llibertats

El reconeixement de les llibertats individuals no assegura que el poder sigui democràtic. El poder democràtic s'ha de bastir sobre l'autèntica separació entre els tres poders: legislatiu, executiu i judicial.

La democràcia no és només el govern de la majoria que respecta la minoria, sinó el compromís permanent per aprofundir en la participació ciutadana, en la gestió dels serveis públics, en la presa de decisions col·lectives i el diàleg com a marc per a la coordinació de la diversitat d'interessos presents a la societat.

En democràcia, el poder judicial ha de ser completament independent i la seva missió és administrar justícia i vetllar pel respecte als drets i a les llibertats dels ciutadans i ciutadanes, tot assegurant la submissió dels poders públics i de tota la ciutadania al principi de legalitat.

La seguretat dels ciutadans i ciutadanes és un dret que l'estat democràtic ha de garantir. La competència sobre la seguretat ciutadana correspon exclusivament als poders públics. L'objectiu bàsic d'una policia democràtica és assegurar la convivència pacífica i el respecte als drets i llibertats de la ciutadania, evitant qualsevol arbitrarietat i amb plena submissió als poders democràtics i a la llei.

El sistema de democràcia parlamentària, per se, no esgota en absolut les possibilitats de participació ciutadana en la direcció de la cosa pública. Cal un model de democràcia activa i participativa. Els plebiscits són un instrument important per prendre decisions que reflecteixin la voluntat popular. Els plebiscits han de ser fàcils de convocar a partir de la demanda popular. Cal també facilitar les iniciatives legislatives populars. En organismes locals la presència de represen-

tants de col·lectius de baix pes demogràfic, les assemblees i la participació ciutadana en les reunions deliberatives són un reforçament del model democràtic.

La transformació de la democràcia només representativa en participativa milloraria el funcionament de la cosa pública i el consens social sobre la seva gestió. També el milloraria la transparència en les relacions entre l'Administració i els agents econòmics, que foragités la corrupció i el tràfic d'influències.

Cal mantenir una lluita permanent contra tot mecanisme de coacció social. Cal, per tant, establir controls democràtics rigorosos sobre la propaganda —sobretot institucional— i la utilització dels mitjans de comunicació com a generadors d'allò que percep la majoria social com a realitat compartida.

La llibertat d'informació passa no només per la garantia de la llibertat d'actuació dels professionals i de les empreses de comunicació de massa dins el mercat, sinó que també ha de garantir la pluralitat i la veracitat informativa. Cap idea atemptatòria contra els drets humans bàsics no ha de ser publicitada. El ciutadà té dret a la pluralitat informativa, a una informació plural, transparent i veraç. Per això els mitjans de comunicació públics, necessaris en tota societat democràtica, han de garantir els principis bàsics; i per tal de garantir els seus objectius i la seva naturalesa, la seva direcció no ha de ser nomenada ni controlada pel poder executiu, sinó supeditada a criteris professionals i de bé públic sota la protecció i el control del poder legislatiu i, per tant, fora del control censor de cap poder partidista o econòmic. Cal també una legislació que eviti el monopoli o l'oligopoli informatiu en el camp privat.

L'augment del consens i de la coresponsabilitat de la ciutadania en la cosa pública va indistricablement lligada a l'augment de la participació directa en les decisions polítiques. En aquest mateix sentit, cal anticipar la majoria d'edat política.

8. Estat i administració pública

Els estats són els marcs jurídics naturals d'expressió de la sobirania nacional i de generació, aplicació i empara del dret. La forma d'estat republicana és la millor garantia per a l'exercici de la democràcia i la legitimació del poder.

L'estat ha de ser garant i defensor dels drets i llibertats individuals i dels drets socials, bàsicament els relacionats amb els principis de seguretat, igualtat socioeconòmica i benestar.

L'estat de dret ha de garantir i impulsar: el principi de legalitat basat en l'imperi de la llei, la separació dels tres poders (legislatiu, executiu i judicial), els controls jurisdiccionals i la defensa de la ciutadania davant l'administració, la pluralitat dels mitjans de comunicació i la protecció de les minories.

La forma de distribució del poder ha de respondre al principi de subsidiarietat cap avall. Allò que pugui gestionar i decidir un nivell inferior de l'administració, que no ho faci un de superior.

Les diferents unitats administratives —municipis, comarques, regions...— s'estructuraran d'acord amb una voluntat de servei a la ciutadania, de simplicitat i de reequilibri territorial de la nació, per la qual cosa el seu nombre, estructura i competències han de ser variables al llarg del temps.

L'estat ha de garantir la representació proporcional dels ciutadans i ciutadanes en una cambra legislativa i la representació justa de tots els seus territoris organitzats en l'altra cambra.

Les comarques, les persones gestores de les quals han de provenir d'una elecció directa, han de tenir àmplies competències en ordenació territorial, desenvolupament econòmic, integració social i protecció del medi sense perjudici, quan s'es-

caigui, d'una eventual planificació d'àmbit metropolità. També han de tenir altres competències quan ho requereixin les característiques específiques de la comarca.

Els municipis d'alta demografia s'han d'organitzar en alcaldies de districte amb àmplies competències. Això ha de comportar una política de cooperació mancomunada entre institucions locals veïnes i/o de l'àrea metropolitana.

El municipi és el poder democràtic més proper a la ciutadania i l'àrea on pot exercir més fàcilment els seus drets i complir els seus deures. És l'àrea on, amb mecanismes de participació directa, és possible aconseguir el consens social necessari perquè l'acció de govern sigui exercida a favor de la majoria, respectant les minories i donant-los suport quotidià.

Les institucions locals han de gaudir d'autonomia financera i participar en la coresponsabilització fiscal.

Els objectius de l'actuació de l'administració pública han de ser establerts pels poders polítics amb la participació dels agents socials mitjançant el criteri de la concertació o el consens social, pedra angular del funcionament plenament democràtic d'un país, de la qual ha de sorgir l'autèntica solidaritat, sinònim de cooperació del conjunt social.

En l'aplicació del principi de subsidiarietat, cal desburocratitzar les estructures estatals i eliminar les superposicions de nivells administratius.

El personal al servei de l'Administració pública ha de ser especialitzat i en un nombre reduït, independent dels avatars polítics, amb possibilitats de mobilitat entre els diversos serveis i accessibles a la ciutadania. La gestió de la funció pública ha d'estar basada en l'eficàcia i en l'eficiència respecte dels objectius que democràticament hagi marcat la ciutadania i amb un règim estricte i transparent d'incompatibilitats. El principi d'igualtat democràtica exigeix, a més, una equitat de drets i obligacions entre el personal de l'administració pública i la resta de personal assalariat, i no permet cap tipus de privilegi.

La complexitat creixent de l'administració i dels seus nivells provoca que les decisions que allà es prenen s'escapin, fins i tot, als polítics que la dirigeixen i a la comprensió dels ciutadans i ciutadanes. Per aquest motiu es fa més necessària que mai que sigui àgil i que el seu funcionament sigui transparent i democràtic.

9. Partits polítics i organitzacions ciutadanes

La voluntat del poble és la base de l'autoritat del poder públic i s'expressa mitjançant eleccions lliures i periòdiques. Els partits polítics i les organitzacions sindicals són instruments per a la defensa de les diverses opinions polítiques i dels interessos que es donen en una societat democràtica. Els partits concorren a les eleccions, que han d'assegurar a la ciutadania la màxima capacitat de decisió. Per aconseguir-ho, cal un sistema electoral proporcional que asseguri la proporcionalitat i el vot directe. Com a agents de primer ordre en l'actuació pública, els partits polítics han d'estar estructurats al seu si sota el principi de la democràcia interna i la transparència i l'honestedat en el seu funcionament i el seu finançament. Aquests principis són també aplicables a tots els agents socials, és a dir, aquelles organitzacions no polítiques de defensa d'interessos sectorials que participen en el funcionament socioeconòmic d'un país.

Cal la limitació en l'exercici dels càrrecs públics electes, o de lliure designació en l'administració, i en els partits; la incompatibilitat de l'exercici de representació política amb tasques de les quals es pogués derivar un benefici particular de la coincidència; la transparència en el finançament dels partits i la igualtat real d'oportunitats de les diverses opcions polítiques en les campanyes electorals, de les quals s'haurien d'eliminar els elements més costosos i durant les quals s'hauria d'assegurar un tractament informatiu just en els mitjans de comunicació. Els representants electes han de tenir reconegut el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió de manera plena i absoluta (dret a la inviolabilitat) però en cap cas a gaudir de privilegis davant la justícia, com els que dona la immunitat parlamentària. Aquestes mesures permetrien

una igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans i totes les ciutadanes, de totes les forces polítiques i un avanç en l'eliminació de la corrupció.

A més dels partits polítics i de les organitzacions sindicals, les organitzacions ciutadanes i no governamentals actuen com a vertebradores de la societat civil i en representen les diferents preocupacions. Enfront de l'excessiu individualisme que ha comportat un abandonament de la responsabilitat personal en el comportament públic dels individus, les organitzacions ciutadanes i no governamentals són una de les fonts de renovació i potenciació del sistema democràtic i de la solidaritat interpersonal i de vertebració de la societat civil.

Les ajudes oficials a aquestes organitzacions ciutadanes i no governamentals no han de coartar la seva independència d'actuació. Aquestes organitzacions han de procurar-se l'autofinançament. I, en qualsevol cas, cal evitar que l'estat abdiqui de les seves responsabilitats, excusant-se en la tasca supletòria d'aquestes organitzacions.

10. Ciutadania

El dret a la ciutadania de les persones parteix, a tota l'Europa democràtica, del ius sanguinis, atribució de la nacionalitat segons la dels progenitors, i del ius soli, atribució de la nacionalitat segons el territori de naixement. La ciutadania també s'hauria d'adquirir per una acció voluntària, el ius volle o refusar pel principi del ius malle i optar per una altra.

Cal afirmar el dret previ i primordial de tothom a viure i treballar en el propi país i, per tant, a no haver d'emigrar. Els països econòmicament desenvolupats han d'aplicar una política internacional que asseguri el respecte al dret de viure i treballar en el propi país a les poblacions de les zones econòmicament subdesenvolupades alhora que fomenti el reconeixement i el respecte de tots els drets humans i la justícia social en aquests països.

Quan el dret a viure i treballar en el propi país és conculcat s'ha de respectar el dret a l'emigració. Per altra part, els pobles sobirans tenen dret a decidir democràticament quins fluxos immigratoris accepten d'acord amb les possibilitats que les poblacions immigrades puguin disposar d'un treball i d'un nivell de vida dignes, que en faciliti la incorporació social. Aquesta incorporació caldrà que sigui prioritzada per les entitats locals. La immigració assumida legalment ha de tenir els drets i els deures que reconeixin els tractats internacionals i les lleis.

11. Ètica i política

Les enormes transformacions socials i de civilització que acompanyen l'actual revolució tecnològica han portat a la caiguda dels dogmes i a una falta de valors. Les utopies són necessàries per recuperar les essències dels valors i cal tenir com a objectiu la creació i la potenciació d'uns nous valors ètics que comportin més igualtat i respecte entre tots els membres de la societat, sense recaure en dogmes que ens puguin tornar a portar a situacions involucionistes.

Cal una esquerra crítica que lluiti contra el conformisme, defensi la llibertat, l'esforç, la tolerància i el treball i que elimini les desigualtats i la marginació social.

L'ètica i la política són i han de ser compatibles. La política és un servei a la col·lectivitat des de la defensa d'unes conviccions que estructurin un projecte de govern per al conjunt de la societat.

Tot projecte polític ha de pretendre ser eina de millora de la convivència i, per tant, contribuir al progrés de l'ètica en els afers públics. Cap dogmatisme i cap relativisme moral no pot posar en perill o erosionar la tolerància, el respecte a les minories i a qualsevol dels drets humans. La transparència ha de ser eix fonamental de la gestió pública (contractació i nomenament de càrrecs i serveis, gestió dels diners públics, revocació de càrrecs públics...).

Els principis ètics també s'han d'aplicar a la investigació científica (aplicacions a la indústria d'armament, enginyeria genètica...) i a la informació (manipulació, ús informàtic de les dades personals per part de l'estat o d'empreses...).

La política ètica és aquella que és creadora de llibertat, de justícia i de solidaritat. Cal aplicar principis ètics en l'acció personal i pública. Cap idea ni interès personal no justifiquen la violència, la corrupció i l'especulació en l'acció privada o pública. Cal lluitar, per tant, amb instruments de control polític i jurídic, sense cap altre límit que el propi estat de dret, contra qualsevol manifestació de corrupció o engany en l'acció pública, ja que són accions directament contraposades a l'ètica política i lesionen la legitimitat del propi estat democràtic.

Els importants poders de transformació que té a les mans l'espècie humana fan més necessari que mai que la política actuï sota el principi de la previsió. Cal que els valors i les pautes de conducta consensuades socialment es tinguin presents per configurar l'actuació futura.

La política ha de tornar-se a acostar a la societat; ha d'esdevenir un servei públic amb capacitat de decisió. Cal que les decisions polítiques siguin pròximes als ciutadans i a les ciutadanes, sense interferències dels poders fàctics, i que els agents socials i econòmics democratitzin les seves estructures per tal que puguem arribar a l'era de la coresponsabilitat política i social i a l'eliminació de l'abisme entre món oficial i món real. Aleshores serà possible recuperar una societat responsable, que no delegui tota la demanda de benestar social a les institucions públiques. L'afectivitat, una de les bases del benestar, no pot ser assegurada des de l'estat.

La responsabilitat és l'altra cara de la llibertat. La llibertat és un estat continuadament perfectible, i només possible des de la doble perspectiva alhora individual i col·lectiva, i sempre en relació amb l'ecosistema.

Les limitacions a la llibertat individual han de provenir del consens social, expressat democràticament; i en qualsevol cas l'individu té dret a la privacitat davant dels excessos de l'estat.

Cal reivindicar els valors de la solidaritat i la tolerància, la defensa de la diversitat contra la homogeneïtzació, la defensa de la participació contra el dirigisme i el dret a l'emancipació de les persones.

Catalunya

12. Drets nacionals

Les contradiccions que de vegades sorgeixen entre la garantia de la llibertat individual i el sistema de producció, conservació i distribució dels recursos naturals i de la riquesa creada, fan necessari el més ampli consens social possible. L'estat és l'organisme encarregat de gestionar aquest consens. I és per això que aquest estat ha d'estar implantat sobre un territori i una població amb el màxim nivell de cohesió. La comunitat humana no local amb més capacitat de cohesió i de compartir valors és la nació. La nació és la comunitat de persones vinculades per territori, història, tradicions, cultura, llengua, economia, amb consciència d'aquests vincles i voluntat d'afirmar-los i de fer-los respectar.

Les diferents declaracions dels drets humans formulades des de la Revolució Francesa no han tingut mai en compte aquesta realitat, i cal afirmar que els drets individuals no són complets si els drets col·lectius no són reconeguts i respectats. Per raons democràtiques el reconeixement dels drets nacionals és la condició imprescindible per a l'assoliment ple de les llibertats individuals i col·lectives i del progrés social.

Els drets nacionals són:

- Dret a l'autodeterminació, és a dir, el dret de qualsevol nació a decidir lliurement el seu futur polític, i a organitzar-se en termes d'igualtat amb la resta de nacions del món, mitjançant la creació d'un estat o qualsevol altra estructura juridicopolítica pròpia. Aquest dret és imprescriptible i es fonamenta en postulats previs a tota norma jurídica positiva, tot i que està proclamat en l'article primer dels Pactes Internacionals sobre Drets Civils i Polítics, del 16 de desembre de 1966, de les Nacions Unides. Cap nació o estat aliè, ni cap instància jurídica superior, té facultat per decidir per una altra nació.
- Dret a la vida, a l'existència i a la identitat col·lectiva. Proscripció de qualsevol mesura genocida —expulsió, dispersió, relegació, deportació o extermini— o etnocida —humiliació, repressió, persecució o prohibició de llengües, religions, cultures i institucions pròpies.
- Dret al territori que ha estat el marc geogràfic particular del seu desenvolupament històric fins als temps actuals.
- Dret a l'ús i a la promoció de la llengua de la pròpia nació en tots els àmbits de la vida social.
- Dret a salvaguardar les tradicions culturals i les formes de vida pròpies.
- Dret a un espai comunicacional propi.
- Dret als recursos naturals: minerals, energètics i biològics del sòl, del subsòl i dels espais marítics pròxims. Dret a transferir a la col·lectivitat aquests recursos i a decidir les condicions de la seva explotació o conservació, inclòs el dret a imposar la seva utilització i transformació en el propi territori. Dret als beneficis de l'explotació, i a aplicar-ne in situ la reinversió.
- Dret a viure i a treballar en el propi país i a reglamentar els moviments migratoris.
- Dret a la protecció del mercat, previ a la facultat d'integrar-se en espais econòmics més amplis.
- Dret a crear en el propi territori el centre de decisió política, cultural i econòmica i a no dependre de cap organisme exterior que sobiranament no s'hagi acceptat. Dret a endegar el propi espai, a explorar els seus recursos i a dirigir l'economia, l'administració del territori i el govern de les persones.
- Dret a un sistema de defensa col·lectiu propi.

13. La Nació Catalana

El poble català format històricament a banda i banda del Pirineu oriental en els segles IX i X, estés al llarg de la ribera mediterrània de la Península Ibèrica i a les Illes Balears i Pitiüses durant els segles XI, XII i XIII, i desenvolupat en tot aquest marc geogràfic fins a l'actualitat, constitueix per naturalesa, consciència i voluntat la Nació Catalana.

La Nació Catalana ha estat dividida en diferents territoris per imperatius polítics: la Catalunya del Nord, a l'Estat francès; el Principat de Catalunya amb la Franja de Ponent, el País Valencià, i les Illes Balears i Pitiüses a l'Estat espanyol, i Andorra que té estat propi. Aquest esquarterament, fruit de més de 300 anys d'opressió per part dels estats espanyol i francès, ha fet que els diferents territoris hagin viscut ignorant-se els uns als altres o, en el pitjor dels casos, ignorant la pròpia identitat.

Amb l'excepció d'Andorra, que ja gaudeix d'estat propi, l'obtenció de la independència de la Nació Catalana dins l'Europa Unida constitueix un objectiu irrenunciable.

L'avenç dels drets nacionals i de la unitat de la Nació Catalana ha d'anar acompanyat d'un assoliment de nivells semblants de benestar per a la majoria de la població i dels territoris. La promoció de la solidaritat nacional amb els sectors més desassistits és una de les premisses d'un projecte nacional integrador.

Un projecte destinat a la majoria ha d'anar acompanyat d'un esforç d'autoestima nacional crítica, d'una pedagogia que des de les institucions i des de la societat civil contribueixi a cohesionar el país.

14. Via democràtica a la independència

Els estats plurinacionals, on només una de les nacions ostenta el poder real, malgrat que presentin formes d'organització democràtica, no garanteixen els drets nacionals dels pobles. Només la consecució de la independència per part de totes les nacions que ho desitgin pot garantir el ple exercici dels drets democràtics nacionals.

La lluita per la sobirania política del poble català i per la independència de tota la nació és pacífica i democràtica. La consecució de la República de Catalunya és un imperatiu fonamental, ja que el dret internacional fa que no es reconegui cap subjecte de tal dret, cap organització territorial, que no siguin els estats sobirans.

Aquesta República ha de ser democràtica i socialment justa, que faci seva la Declaració Universal dels Drets Humans i altres documents internacionals aprovats ulteriorment, on la participació ciutadana, la divisió de poders i el respecte a les minories siguin fonaments indispensables.

A la República de Catalunya és català aquell ciutadà o ciutadana nascut/uda de progenitors catalans, en territori català o bé el que nascut fora i resident legalment a la Nació Catalana, en vulgui ser; sense distinció de lloc de naixement, d'origen familiar, grup ètnic o religió i que, per tant, accepti els valors bàsics consensuats per la població catalana i expressats en el seu ordre constitucional.

La República de Catalunya establirà una llei que protegeixi els drets de les minories.

15. Catalunya, Europa i el món. Solidaritat internacional

La Nació Catalana, actualment, és una de les moltes nacions sense estat en una Europa en què les fronteres no responen a la realitat nacional que la integra.

Els actuals estats són l'única veu present en les Nacions Unides o en qüestions tan importants com la unitat europea, els conflictes internacionals o la solidaritat europea. Les nacions sense estat, per tant, no tenim veu ni comptem a l'hora de construir una Europa unida, solidària, plural, justa, pròspera i en pau. El no reconeixement d'aquestes nacions com a estats posa en qüestió l'autèntic procés d'unió europea.

Els darrers anys, nacions sense estat han exercit el seu legítim dret a l'autodeterminació, propiciant la subsegüent rectificació de fronteres, que semblaven intocables, convertint-se en estats i obrint la porta a un procés més profund encara no finalitzat que ha de tenir repercussions fins i tot a tot Europa.

El procés de construcció europea ha de ser concebut com a alternativa necessària a la política del «nou ordre mundial» imposada pels actuals estats centralistes i els grans interessos econòmics. La construcció de l'Europa de les Nacions, de l'Atlàntic als Urals, és l'única via per bastir d'una vegada per totes un projecte d'abast continental, on tots els pobles hi siguin presents en condicions d'igualtat i dignitat nacionals.

Avui hi ha aspectes econòmics, demogràfics, ecològics i militars que desborden el marc dels estats. Per això cal caminar cap als reagrupaments internacionals, d'abast regional, continental i mundial. La Nació Catalana, en un primer cercle de proximitat, cal que estableixi relacions amb els pobles de l'arc mediterrani europeu.

L'espai comunicacional d'àmbit mundial construït a les darreres dècades ha estat liderat culturalment des dels seus inicis pel món anglosaxó. En el camp cultural cal una cooperació entre totes les cultures en peu d'igualtat per evitar l'hegemonia d'unes sobre les altres.

En un segon nivell, la Nació Catalana ha d'inserir-se en tots els organismes europeus. La Unió Europea i el Consell d'Europa representen aspectes diversos del procés de construcció europea. Cal avançar cap al procés d'unificació sempre que es preservi la sobirania de les nacions, i Europa no ha de ser una coartada pels grans grups industrials i financers sinó una unió política, social i econòmica que preservi la sobirania de les nacions.

La divisió del món entre un Nord, ric i desenvolupat, i un Sud, pobre i subdesenvolupat, constitueix un dels majors problemes que avui dia té plantejats la humanitat. El Primer Món és el responsable de la diferència creixent de riquesa i de qualitat de vida entre països desenvolupats que dominen el comerç, la producció de béns i serveis i la tecnologia, i països subdesenvolupats on viuen dos terços de la humanitat en condicions de vida molt precàries.

Aquestes immenses diferències tenen el seu origen en l'espoliació durant segles mitjançant la colonització de països actualment no desenvolupats per part dels actualment desenvolupats, i són provocades i agreujades per la manca de cooperació i suport dels països rics als pobres. És la mateixa dinàmica del sistema capitalista salvatge que manté i fomenta aquesta explotació, agreujat per un deute extern que impedeix als països empobrits dur a terme polítiques de desenvolupament, formant un cercle viciós sense sortida.

Només amb la solidaritat real entre tota la comunitat internacional poden minvar les grans diferències Nord-Sud. La solidaritat és una idea bàsica i nucli central de tota política d'esquerra tant en àmbit nacional com internacional.

La Nació Catalana ha de tenir una política activa de solidaritat internacional. Però ha de modificar els esquemes en què s'ha desenvolupat fins ara. L'assistencialisme a fons perdut no és cap garantia per al veritable desenvolupament. Només amb la potenciació de la pròpia capacitat productiva, des de les pròpies possibilitats, es pot arribar al nivell dels països desenvolupats.

Catalunya ha de participar, en peu d'igualtat amb la resta de nacions del món, en tots els fòrums internacionals tant governamentals (ONU, UNESCO, FAO, UNICEF, OMS...) com privats (moviment olímpic internacional, federacions esportives internacionals...), per tal de contribuir des de la seva especificitat nacional a l'assoliment d'un món més just, solidari i democràtic, en el qual desaparegui qualsevol signe d'explotació i opressió social i/o nacional.

16. Pau

La pau no és només l'absència de guerra, sinó l'absència d'injustícia social, nacional i internacional, ja que hi ha multitud de manifestacions de violència directa o estructural que produeix uns efectes tant o més greus que els conflictes armats. Cal desenvolupar una nova cultura per la pau que substitueixi la cultura de la violència.

La defensa ens ha de proporcionar la seguretat que garanteixi les diferents necessitats individuals i col·lectives, creant així una situació de justícia i pau. La defensa i la seguretat han d'estar basades en la legitimitat democràtica, el respecte a les minories i en la recerca de la pau enlloc de la destrucció de l'adversari. El subjecte de la defensa són les persones, tant individualment com col·lectivament.

Els exèrcits estatals no són cap garantia de seguretat, ans al contrari, alguns són causants directes de guerres, són fonts de tensions, recels, secretisme, injustícia i malbaratament de recursos. La indústria bèl·lica i el comerç internacional d'armes agreugen la situació de conflicte constant arreu del món ja que el seu mercat és la guerra. És simptomàtic que siguin els països més desenvolupats econòmicament els principals productors d'armament i els països menys desenvolupats econòmicament, els principals compradors. Cal, per tant, eliminar el comerç d'armes i reconvertir les empreses d'armament en empreses de béns productius socialment útils.

Els exèrcits estatals convencionals han de desaparèixer en benefici d'un nou model de defensa de caràcter preventiu que primi les relacions internacionals basades en la cooperació, el diàleg i l'entesa, la transparència i la solidaritat entre nacions i que utilitzi la negociació política com a recurs per preveure, regular i resoldre els conflictes.

En el camí per al desarmament, la desnuclearització i el desmantellament dels exèrcits convencionals, cal articular una defensa no provocativa en el marc d'una política de seguretat compartida amb les Nacions Unides com a únic poder militar dissuasori, un cop sigui suprimit el dret a vet en aquest organisme internacional.

És necessari que la defensa no l'exerceixi només un col·lectiu reduït que tingui el monopoli de la violència, ja que la defensa és un bé comú i cal que sigui lliurement exercida per tota la comunitat. En aquest sentit cal fer pedagogia perquè la ciutadania no només participi a l'hora de votar i escollir els seus representants, sinó que també estigui disposada a defensar la seva lliure voluntat, les seves institucions democràtiques en cas que aquestes i la seva pròpia integritat estiguin amenaçades. Cal superar concepcions anacròniques i militaristes com el mecanisme de conscripció i el servei militar obligatori que se'n deriva, i reconèixer, afirmar i garantir el dret fonamental de l'objecció de consciència, i vetllar pel seu ple exercici en tot moment. La defensa popular no violenta és la millor garantia de participació democràtica del poble en la pròpia seguretat.

L'objectiu final de tota política de defensa i seguretat ha de ser garantir la pau, entesa com la superació total de la guerra i la violència directa i estructural i l'apropament constant a l'estat de justícia social, nacional i internacional.¹

¹ Declaració ideològica d'Esquerra Republicana de Catalunya. Aprovada pel 19è Congrés Nacional d'Esquerra, el 19 de desembre de 1993, a Barcelona.

